

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

For raznašalcu in Clevelandu, za celo leto \$5.50
6 mesecov ..... \$3.00; za 3 meseca \$1.50
Po posti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecov ..... \$3.25; za 3 meseca \$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecov ..... \$2.50; za 3 meseca \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecov ..... \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under
the Act of Congress of March 3rd, 1879

104

Diplomatje so odkrili, kdo je Mussolini

III.

Evropski državniki so potem, ko so odkrili, da je fašizem bankrotiral Italijo, na svoje silno začudjenje tudi odkrili, da niti bankrot ne more zadržati Mussolinija od nadaljevanja z njegovimi vojnimi načrti. Z veliko osupljenostjo glede na njegove najnovejše gospodarske ukrepe: na zaplembu inozemskeih sekuritet in njih prisilno spremembo v domača posojila, medtem ko stara domača posojila hitro pada v vrednosti in izgleda, da eventualno izgubijo vsako vrednost; na omejitve dividend in na investicije vseh razpoložljivih preostankov v brzo padajoče vladne sekurite, in pa na 10-odsotni davek na vse dohodke od delnic in bondov. Najprej je fašizem za finančiranje svojih vojnih načrtov dovršil razlastitev širokih ljudskih plasti, zdaj pa je začel še z razlastitvijo premožnih slojev.

Ampak to še ni vse, kar odkrivajo sedaj modri evropski državniki.

Mussolini bi bil lahko dosegel v Abesiniji skoro vse, kar je želel, brez vojne in brez vojnih priprav, ako bi se bil hotel v ta namen poslužiti gospodarskega prodiranja in političnega vpliva. Njegovi zavezniki bi mu bili pomagali finančno in politično. Vse to bi bilo povečalo sloves "velikega državnika," ako bi bil s tem, da bi bil sprejet njih pogoje, pri volji sodelovati za ohranitev miru v Evropi in obenem pospeševati interese svoje dežele. Namesto tega se je odločil potisniti Evropo v novo opasnost ter jo zavleči na pot, ki vodi edino v pogubo.

Ali je Mussolini blazen? Ali ni nikogar v Italiji, ki bi ga mogel brzdati? Državniki končno odkrivajo resnično naturo fašizma in diktatorstva. Res, nikogar ni v Italiji, ki bi mogel brzdati njenega diktatorja. Časopisje je v okovah —pisati mora to, kar ukazuje diktator. Ljudske mase, od zgodnjega mladosti podvržene strogi vojaški disciplini, oropane vseh pravic in odgovornosti, so zasužnjene, in ne morejo ustaviti diktatorja, ko se s plamenico v roki bliža sodu, v katerem se nahaja smodnik. Taka je diktatura. Taka je njena toliko slavljenata vzvišenost nad parlamentarizmom in sistemom svobodnih strank. Državniki odkrivajo, da ugonobitev demokracije pomeni poraz za mir, in da je res, kar trdijo nasprotinci fašizma—da fašizem pomeni vojno.

Ime enega je Mussolini, ime drugega je Hitler. Ali je treba še posebej poučariti, da vse, kar smo rekli glede italijanskega fašizma, velja še v večji meri za nemški fašizem? Edina razlika je, da nemški fašizem koraka še hitrejše, da je njegovo vojno poželjenje še brezprimereno bolj grozovito, da so njegovi cilji prežeti s še večjimi opasnostmi za Evropo, in da je njegova moč še strahotnejša. Nemški fašizem se ne bavi s takimi malimi rečmi kot je Abesinija. Toda naj bo razlika med italijanskim in nemškim fašizmom že kakršnaki, Hitlerjeva tolpa hodi po isti poti—spremenila je narodno gospodarstvo v vojno gospodarstvo ter nemško ljudstvo v vojni ustroj, ki je opanovan vse volje in samostojnosti. Pot in

Srečne številke

V nedeljo se je pri Slovenskem Domu na Holmes Ave., oficijelno zaključila balincarska sezona. S tem pa seveda ni rečeno, da se ne bo nič več balinalo, ačko bo še ugodno vreme za ta lepi šport.

Zaključek sezone je priredil balincarski klub domačo zabavo, katere se je udeležilo povoljno število občinstva. Tekom te zabave so bile dvignjene številke, katera vsaka dobri nagrado dva dolarja in pol. Te štiri nagrade je dal Slovenski Dom balincarjem, ki so tako lepo vstrajno balinali v minuli sezoni. Kdorkoli ima balincarski listek z eno izmed naslednjih številk, naj se oglasi v klubu

vh prostorih, kjer bo dobil nagrado v znesku dveh dolarjev in pol. Številke so sledeče: 4344—2961—3507—2612.

Slovenski Dom se tem potom najprisrječe zahvaljuje vsem, ki so se v tako lepem številu posluževali lepih kroglišč. Vodstvo Slovenskega Doma je vložilo letos v kroglišča precejšnje sveto, samo da čimbolj pospeši to lepo igro. Ako bodo razmere dopuščale, se bodo za drugo sezono napravile še kake izboljšave. To bomo pa lahko dosegli edino, če bodo rojaki ostali Domu naklonjeni ter prihajali v čimvečjem številu v klubove prostore, obenem pa tudi posečali v čimvečjem številu društvene prireditve, ki se vrše v Slovenskem Domu.

Balincarski klub "Krogla"

Zanimive vesti iz stare domovine

Požar na Gozdu

Prebivalce vasi Gozd nad Kamnikom je že tretjič v letosnjem letu prebudil klic "gori!" Pri posestniku Alojzu Špruku je, pričel goreti lesen skedenj, ki stoji tik hiše. Bila je velika nevernost, da se vname tudi hiša, vendar pa je k sreči vlekel nasprotni veter. Skedenj je bil lesen in krit s slamo ter je pogorel do tal. V njem je bilo le par sto kilogramov sena in nekaj perila, ki se je sušilo na podstrešju. Škoda je deloma krita z zavarovalnino. Ogenj je najbrž nastal po nesreči. Ker stoji skedenj tik ob poti, je najbrž kdo odvrgel plečo cigareto. Pogosto se ponavljajo tudi požari pastirskih koč na Veliki planini. Posestniku Alojzu Sečožetniku iz Gozda je pogorela na Gojski planini velika pastirska koča. Živino so že pred tednom spravili s planine. Sumpio, da je ogenj nastal po neprevidnosti neznanih prenočevalcev.

Vlek povozil otroka

Križevska vas pri Metliku je ena najnajvečjih v metliškem okraju. Navadno gori tam vsako leto. Ni še dolgo, kar je pogorelo posestvo gosp. Cajnarja. Poleg škode, ki jo je povzročil požar, ga je kmalu nato dodelila še hujša nesreča. Njegove dve leti staro dete se je igralo brez nadzorstva, in zašlo na železniški tir. Pribajajoči vlek pa je pretgral nit življenja temu otročku. Tako se vrstijo v tej vasi, ki ima nakej nad 50 prebivalcev, nesreča za nesrečo. Teden dni mrtva v stanovanju.

V Beograd je prišla na obisk iz Avstrije k 38-letni Kristini Jerentin njeni sestri. Ker se nihče ni oglasil v njenem stanovanju in po ponovni vrtnitvi ni bilo ne duha ne slaha iz stanovanja, so poklicani ključavnarčarja, ter s silo vdrli v stanovanje. Nudil se jim je strašen prizor. Na postelji je ležala mrtva 38-letna Kristina Jerentin, stanjuča v Smetanovi ul. 59. Komisija, ki je prišla na mesto, je ugotovila, da je preminula že najmanj teden dni moralna ležati v stanovanju. Ugotovilo se je tudi, da se je zatrupsila z octovo kislino. Vzrok dejanja ni znan, poslovilnega pisma ni zapustila.

Poročila sta se

dr. Vladislav Kerže iz ugledne tržaške družine, zdravnik v Mariboru, z gospodčno Štefko Dolček, hčerkjo posestnika in trgovca v Mariboru.

Strelci na testu

Maribor, 17. sept. — Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je končala žalostna družinska tragedija. Na zatožni klo-

vih prostorih, kjer bo dobil nagrado v znesku dveh dolarjev in pol. Številke so sledne: 4344—2961—3507—2612.

Slovenski Dom se tem potom najprisrječe zahvaljuje vsem, ki so se v tako lepem številu posluževali lepih kroglišč. Vodstvo Slovenskega Doma je vložilo letos v kroglišča precejšnje sveto, samo da čimbolj pospeši to lepo igro. Ako bodo razmere dopuščale, se bodo za drugo sezono napravile še kake izboljšave. To bomo pa lahko dosegli edino, če bodo rojaki ostali Domu naklonjeni ter prihajali v čimvečjem številu v klubove prostore, obenem pa tudi posečali v čimvečjem številu društvene prireditve, ki se vrše v Slovenskem Domu.

Balincarski klub "Krogla"

Dve nesreči

Opeka je padla na nogo delavcu Koscu A. iz Polja in mu pri tem zlomila nogo. Zdravni sedaj v ljubljanski bolnišnici.

— V gramozni jami pri Radecah pri Zidanem mostu je zasulo Kneza Martina iz Žebnika. Ko so ga rešili, so ga takoj prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno levo nogo in zmečkano desno roko. Poleg tega pa je dobil še notranje poškodbe, tako da bo precej časa ostal v bolnišnici.

Avto ranil otroka

5 let starega Colnarja Pavla, mesarjevega sina iz Lukovice, je povozi neki belgrajski avto, ki je drvel skozi Lukovico. Fantek ima precej hude rane na glavi in so go prepeljali že v bolnišnico.

Drzen vлом v Radomljah

Ko je trgovka Katarina Kaplja v Radomljah št. 75 zgodaj zjutraj stopila iz spalnice, je začudena našla na pragu lesen skedenj, ki je zvečer pustila v trgovino v mižnem predalu, polno kovačev in petdesetakov. Namesto srebrnih kovancev je bila v skledici rumena citrona. Še bolj pa je bila trgovka začudena, ko je stopila v trgovino. Vrata so bila odprtia, v trgovini pa vse narobe. Manjkalo je 12 srajcev, vsa pletenina, nogavice, naramnice, vsa čokolada, salame, riž in drugo. Sledovi po trgovini so kazali, da je prišla ponoči na obisk večja vломilska družba.

Z vtrihom so drzni ponočni gostje odprli večna vrata z dvostrščenimi strani, na isti način pa še dvoje vrat, da so prišli v trgovski lokal. Tu so se cutili dovolj brezkrbne, ker se jim ni prav nič mudilo. Privočili so si izdatno malico, ostanke pa lepo shranili v skodelice in jih pokrili. Poleg naštetih predmetov so iz predala mižnega pobrali tudi ves drobiž v vrednosti okrog 500 Din, škoda na blagu pa cenijo na 3090 Din, kar je za skromno vaško trgovino precej hud udarec.

782 vojakov se je naučilo pisati in brati

Od 31. maja do zaključnega izpitja se je vršil v mariborskih vojašnicah analfabetski tečaj, katerega je posečalo 782 vojakov.

Poučevalo se je skupno v 11 oddelkih in sicer so bili v 32. art. polku 3. oddelki z 210 "slušateljev", v 45. peh. polku pa 8 oddelkov z 572 gojenci. Poučevali so mariborski učitelji pod vodstvom sres. šolskega nadzorstva. Zaključni izpit se je vršil v art. polku 4. septembra, v peh. polku pa 16. septembra. Pozitivno je bilo ocenjenih 95% vseh udeležencev, kar je gotovo lep uspeh.

Z vozom prišli krompir krast

V Radvanju so sedaj tativne krompirje na dnevni redu. Nekaterim posetnikom so izkopalni tatoi že polovico pridelka.

Gostilničar Mautner je zasaočil na svoji njivi 5 ljudi, ki so izkopavali krompir ter mu izpraznili skoro polovico njive. Poleg njive pa so imeli dvo-vprežen voz, v katerega so krompir našli. Ko so tatoi videli, da so opaženi, so pogradi bili motilke, poskakali na voz ter v divjem diru odšli s pozorisca. Vaščani so sledili voz do Betnave, na cesti so pa zmanjkali sledovi.

NOVO MESTO

Nesreča ne počiva

V bolnišnico Usmiljenih brašnov je bilo pripeljanih več ljudi, ki so se po nesreči poškodovali. Nikolaja Radivojčiča iz po vsem telesu. Pripeljali so Belo Krajine je močno poškodovalo po glavi kamenje, ki mu

SKRAT

Zadolžen odjemalec: "Mislim, da mi boste zaupalni do prihodnjega tedna, ako pustim jamstvo enake vrednosti kot blago, ki ga vzamem seboj?"

Trgovec: "S tem sem zadovoljen."

Odjemalec: "Dobro. Lahko mi prodaste oni-le dve gnjati, in vi lahko obdržite eno, dokler se zopet ne zglastim . . ."

Potepuh: "Gospa, že tri tedne nisem imel polnega želodca. Ali mi morete pomagati?"

Gospodinja: "No, če greste k sosedovim in vam tam dajo suhi hrušk, vam bom dala vodo."

ANGLIJA ODREDILA ZENKE IN OTROKE Z MALTE

(Dalje iz 1. str.)

tost. To se bere na obrazih potnikov in moštva vseh parnikov. Veliko razburjenje vlada v bližini Italije zlasti na krovu angleških, grških in egiptovskih ladij. Neka egiptovska ladja, ki je pred nekaj dnevi odpila iz Marseillesa, je naznanila, da se ne bo ustavila v Genovi in Neaplju. Tudi več drugih angleških ladij je preklicalo klice v italijanskih mestih. Neka zrakoplovna družba je tudi ukinila promet med Marseillesom in Rimom.

Tipičen je incident, o katerem se poroča s krova parnika "City of Cairo", ki je last neke grške družbe, toda je registriran v Londonu. Ko je parnik plul mimo Sardinijo, je osem italijanskih križarkov ob spremeljaju zrakoplovu prakticiralo streljanje v tarče. Dočim je parnik odšel pozdrav, pa italijanske križarke pozdravila niso vrnile, akoravno morski zakoni še vedno strogo zahtevajo izmenjavo pozdravov, kadar se gre za vojne ladje.

Poroča se o več sličnih slučajih. Neki italijanski parnik, ki ni pozdravil angleških bojnih ladij, ki se nahajajo pred vhodom v loko Aleksandrije, je bil baje priseljen vrnil se na morje ter izpolniti tozadne regulacije.

Ko je parnik "City of Cairo" plul skozi mesinsko morsko ožino, so italijanski ribiči vpili in žugali s pestimi proti angleški stavbi, ki je plapola na jamboru. Potniki so si globoko odahnili ko so pustili italijanske vode za seboj ter dospeli v Ateno, kjer sta v pristanišču zasidrani dve angleški bojni ladji.

je brizgnilo v glavo, ko se je prezgodaj sprožil nabolj. — Sledi Franc Sauer iz Radohe, se je hotel izogniti vozu, pa je padel z neke škarpe precej globoko in se občutno potolkel po glavi. — 6 letni pos. sinček Raduš Tonček iz Radovice, je padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil roko. — Branku Moretu iz Novega mesta pa je njegov prijatelj po nesreči vrgel kopje v noge, ki se mu je zasadilo precej globoko v meča.

Hudo se je opekel

Zabukovec Franc z Gline pri Sodačniku, ko je kuhal žganje. Po nesreči je padel v o

**Slovenska Svobodomiselnna
Podpora Zveza**

USTANOVljENA 1908

INKPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: — PULLMAN 9665**UPRAVNI ODBOR:**Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvartich, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
Rudolph Lisch, III. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuhel, blagajnik, 245-47 West 103rd St., Chicago, Ill.**NADZORNI ODBOR:**Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
Frank Laurich, 10 Linne Ave., So. Burgettstown, Penna.**POROTNI ODBOR:**Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mauas, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Pugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.**GLAVNI ZDRAVNIK:**Dr. F. J. Arch, 618 Chestnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.
URADNO GLASILO:
"ENAKOPRavnost", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.**VSA pismo in stvari, tičoče se organizacije, se naš pošilja na naslov taj-****vega dneva za Zvezno pa na ime in naslov blagajnika. Pritožbe glede poslo-****vanja upravnega odseka se naj naslavljajo na predsednika nadzornega odse-****ka, pritožbe sporne vsebine pa na predsednika porotnega odseka. Stvari ti-****čke in upravnista uradnega glasila, se naj pošilja naravnosti****na naslov "ENAKOPRavnost", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.****IZ PRIMORJA**

Na Goriškem 3 nove žrtve granat

rati in prodajali, ker ni misliti, da bi opustili klub vsem nevarnostim ta v sedanjih časih še edini, toliko dobičkanosni posel.

Propaganda za tržaški pomorski promet

Tržaške pomorske prometne družbe in podjetja se že leta borijo proti vedno bolj naraščajoči konkurenči velikih luk ob severnih evropskih obalah. Poleg Hamburga in Bremera je pričela konkurirati s Trstom še poljska luka Gdinja.

Da bi nekoliko zaustavili to konkurenco, so s sodelovanjem vseh prizadetih podjetij in ustanov v Trstu ustanovili poseben prometni urad, ki ima svoje centralne prostore v tržaški luki. Upravnemu odboru ustanove predseduje znani pomorski podjetnik Anton Kozulič. Te dni so na Dunaju in v Pragi ustanovili njeni prvi dve agenciji. Urad ima nalogo čim bolj pospešiti prometne odnose med Trstom in srednje-evropskimi gospodarskimi centri. Še letos bo pričel razvijati tudi intenzivno propagando za usmeritev tovornega prometa iz teh centrov preko Trsta v Ameriko, Afriko, bližnji in na daljni Vzhod.

Severno-evropske luke imajo že dolgo take propagandne institucije, ki so zelo dobro organizirane in katerih delo je že doslej obrodilo mnogo konkretnih rezultatov. V prvi polovici t. l. se je tovorni promet v teh lukah znatno povečal. Vsekakor bi dalo ojačanje pomorskega prometa v Trstu dela in zasluga mnogim našim težakom, ki se zadnja leta borijo z velikim pomanjkanjem.

Tržaški "Piccolo"

je pogrel te dni že staro vprašanje neposredne cestne zvezne med Barkovljani in Općinami, ki sta sicer že povezani po mestoma popravljeni, a vendar še precej strmi in za avtomobilski promet le malo porabni cesti preko Grete in Trstenika. List meni, da bi bilo treba na tej cesti ki ima svoj odcepek tudi proti Rojanju, izravnati nekatere ovinke in zmanjšati strmine. Po tako regulirani poti bi se usmeril velik del krajevnega avtomobilskega prometa, ker je cesta tudi spričo svojih lepih razglednih točk zelo primerna zlasti za kratke izlete. Vprašanje je, koliko bi bila taka cesta v poslovnom pogledu potrebitna.

Zelo tožijo fašistični listi da število novorojenčkov v mestu Trstu čedalje bolj rapidno pada. Množi se pa slejkoprej v neznanjšani meri prebivalstvo okolice, ki je slovensko.

Kraški jašijo je dobil novega tajnika v Nabrežini, in sicer Antona Pariniča namesto Ivana Medajna, ki je odšel v Afriko. Za nova člena fašija v Divoči sta imenovana Messalin Albano in Alojzij Rebek, Giulain Giovanni in Balbi Giuseppe pa za revizorja. V Trepčah sta imenovana v vodstvo fašijo Anton Calzi in Edward Carli.

Spremembe na občini v Bistrici Pred dnevi je v naši občini nastal preobrat, kakšnega nismo pričakovali. Podestat Onibene, veleposestnik iz Pograja,

je podal ostavko. Ta gospod je bil navajen gospospko živeti na naš račun ter je rojal kjer je le mogel. Zelo je obogatel. Če je kdo prišel na občino po kakršnihkoli opravkih, je ta gospod zahteval od njega podkupnino. Tega izsiljevanja smo postali že siti. Nekoliko občarjev se je združilo in vložili so zoper njega pritožbo na prefekta na Reki. Prefekt ga je odstavil brez vsake kazni, a na njegovo mesto imenoval tukajšnjega notarja dr. Ferdinandija. Gospod prefekt nam je torej storil veliko uslužbo, ko nas je rešil pijavke, a na njeno mesto imenoval še večjo.

Vpklic pod orožje

Za dneve 23. do 27. septembra je bil odrejen vpoklic vojaških obvezancev, ki pripadajo letnikom 1911, 1913 in 1914, to se pravi tistega moštva teh letnikov, ki se še nahaja doma, ker večina njih je že pod orožjem. Vpklicani so za vojaško službo brezpogojno sposobni vojaki letnika 1914, ki so potrjeni na najkrajši službeni rok treh mesecov ter vojaški avijatiki 2. stopnje in končno vsi tisti, ki pripadajo letniku 1914 ali močno tudi kakemu prejšnjemu letniku, pa se iz kateregakoli razloga niso odvzeli letosnjemu aprilkemu vpoklicu. Dalje so vpklicani odpuščeni vojaki letnikov 1911 in 1913, ki so potrjeni na najmanjši službeni rok treh mesecov, čeprav so ta rok že odsluzili, tako tudi tisti, ki so potrjeni na redni službeni rok 18 mesecov ali skrajšani rok 12 odnosno 9 mesecov, če niso še odsluzili vsaj treh mesecov. Vojaki obvezanci, ki se nahajajo v inozemstvu, so vpklicani na 1. januarja 1936, tisti, ki so v prekoceanskih državah, pa za dan 1. aprila 1936. V kolikor se povrnejo v Italijo, se morajo takoj prijaviti pod orožje.

Predvojaški tečaj za 1. 1936

Poveljstvo 62. — Soške legije razglasila, da pričnejo predvojaške vaje, ki so obvezane, 21. sept in trajajo za prvi tečaj štiri, za drugi tečaj pa pet mesecov, to je do 20. januarja odnosno 20. februarja 1936. Podvrženi so vajam mladeniči, rojeni v letih 1916 in 1917, ter prejšnjih, če teh vaj niso obiskovali. Oproščeni so tisti, ki hodijo k drugim posebnim tečajem. Vaje vodijo milici.

26. oktobra, petek — 23rd Ward Democratic Club, ples v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

27. oktobra, sobota — "Zvezin Dan" priredi Slov. Dobrodelen Zvezba v obeh dvoranah S. N. Doma, na St. Clair Ave.

27. oktobra, nedelja — "Oreški" klub priredi koncert v S. D. D., na Waterloo Rd.

27. oktobra, nedelja — "Strugglers" S. N. P. J. priredi Hallowe'en ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

28. oktobra, sobota — Ples kluba "Allegria" v SDD, na Recher Ave.

28. oktobra, petek — 23rd Ward Democratic Club, ples v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

29. oktobra, sobota — "Delavec" v SDD, Prince Ave.

29. oktobra, nedelja — "Modemores" št. 742 SNPJ priredi ples v avditoriju SND.

29. oktobra, sobota — "Složne Sestre" št. 120 SSPZ v S. N. Doma na St. Clair Ave.

29. oktobra, nedelja — "Euclid" št. 29, S. D. Z. v SDD, Recher Ave.

29. oktobra, sobota — "Ljubljana" v SDD, na Recher Avenue.

30. novembra, sobota — "Slovenec" št. 1 SDZ 25-letnica v avditoriju SND St. Clair Ave.

30. novembra, nedelja — "Soča" v Slov. Dom na Holmes Ave.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni Veteran" v avditoriju SND.

30. novembra, nedelja — "Vojni

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan
Roman iz Balkana.

Ko se je zasvitala začrtja, je našla naše znance zopet na krovu; prvi so bili Dušan, Ivan in poročnik Wheeler, a tudi Brown je prišel kmalu za njimi.

Ladije v galipolskem pristanišu so dvigale sidra in plute proti dardanski ožini; tako naglo pa ni plula nobena, da bi bila prehitela "Florido", ki je švignila naprej kakor postrv po bistrem tolmunu.

"Hanume" ni bilo videti nikjer; in tudi na drugih parnikih ni bilo opaziti sumljivega znaka.

Nestrojnost naših znancev se je umikala spoznanju, da jim preostaja samo — čakati do Soluna . . .

Spravljali so se s krovom; samo Ivan in Dušan sta stala še na palubi ter zrla za črnim, po vsem videzu trgovskim parnikom, ki je plul tisti hip mimo "Florido".

Niti na um jima ni prišlo, da bi utegnil kdo na tem parniku obrniti svojo pozornost na jahto Mr. Browna.

Ali — motila sta se!

Na mostičku turške ladije je stal poleg kapitana visok, sivo-brad mož v mornarski obleki. Že ves čas je tiščal ta mornar daljnogled na oči in motril ladijo za ladijo, kjer bi zapazil kaj sumljivega.

Nič — venomer nič — bili so še varni . . .

A glej! Kaj je to? . . . Počemu stoji ta bela jahta na egejski strani, bližu trdnjave Sid-el-Bahr, kakor da drži parado nad ostalimi? . . . Mari si splula prva v Dardanelle? . . .

Sivobradi turški mornar je polzel prst na čelo. To ladijo je videl že sinoci . . . "Florido" . . . Nastavljal je daljnogled, pogledal še enkrat in zakljal v divjem, neznanem jeziku . . .

Obrnil se je h kapitanu, rekoč mu po turšku:

"Ali prehitiš to jahto . . . vi-diš jo, tam? . . ."

"Mašallah, kako neki? Kakor da bi kokoš preletela orla . . ."

"Hm-hm . . ." je dejal sivo-bradec in odšel počasi v kajuto, kjer je sedel dvoje mladih ženskih — dvoje naših dobrih znank.

Sivec je strgal brado z lica; porogljivo so se zabliščale njege divje oči . . .

"Mylady", je dejal, "vaši rešitelji vam sledi na svoji jahti . . . Srečali smo se — ni še par minut od tega; toda oko Skiperata bdi — ne rešijo vas nikoli! . . ."

Angležinja ga niti ni pogledala; objela je preplašeno Jerico in ji šepnila na uho;

"Pogum, draga moja! Ali Kemal pravi, da nas naši prijatelji zasledujejo . . ."

Krčeviti pritisk Jeričinih rok, ki so se oklenile Helenine desnice, je pričal o njeni radosti nad to novico.

Arnavt pa je objel dekllico še enkrat s svojim temnim, strast-

padišahu po življenju . . . skrivnost Halila beja."

Brat mu je pogledal pozorno v oči.

"Ni ga zločina," je nadaljeval Ali Kemal, "od katerega naju ne bi odkupil to pismo. In nazadnje ne bi bilo niti zlo: najina prostost — Halilova poguba — plen otet, osveta izpolnjena . . . Sicer pa," se je prekinil mahoma "ali je gotovo, da plovejo v Solun? Ali je neizogibno, da jim slediva tjakaj in se dava počakanje kakor zajca? Morda pa niti ne vesta, da se voziva na tej ladji? Marsikaj lahko še ukreneva; ur nama ostane dovolj, da mereva premisliti . . . In napoled je mogoče, da nastopi kaj nepričakovane — da se vmeša kdo drugi . . ."

Umolknil je.
Zakaj?

Prekanjeni Arnavt je mislil že na Halila beja! Ej, ne, Ali Kemal ni bil samo omenjen vojnik, kakor ga je sodila lady Helena . . .

"Kdo naj se vmeša?" je vprašal Isa Kemal hlastno.

"Mir hočem imeti!" je odgovoril oficir z nenadoma izpremenjenim glasom, prižigaje si sice cigareto. Nato se je zavil v posebno posteljo ter zatisnil oči, puhaže obroček za obročkom modrikastega dima.

V njegovem domišljiji se je bila dvignila ljubka postava uboge jetnice, ki je zdihovala malo koračov od njega; sanjaril je, kako jo zasnubi v mrkli kuli po šeči krutih skipetarskih gor . . .

Toda Ali Kemal ni bil edini, ki je opazil "Florido".

Ravn takrat, ko je splula Brownova jahta v ožino, se je prikazala v daljavi, od Carigrada sem — turška križarka. Plula je s polno paro.

Na "Floridi" so dobro videli njen temno senco, ali nihče ni mislil, da se utegne skraviti na njej nevarnost za ekspedicijo naših prijateljev.

Misel, da bi bežala na njej Arnavta s svojima jetnicama, je bila preveč blažna. Tako vsega-mogočen ni bil zločin niti v Turčiji Abdula Hamida . . .

In vendar je stalo na krovu

križarke troje mož, ki jih poznamo.

Pravkar je bil pristopil k tej družbi eden izmed mornarjev: vrnil se je bil z opazovališča visoko gori na jamboru, in zdaj je poročal enemu izmed trojice — očividno to, kar je bil videl.

Ta — visok, sub mož — rumenega v izžitega obraza, v očlapnem evropskem kroju in s fesom na glavi, ga je poslušal dozdevno z veliko brezbriznostenja. Nato je mahnil z roko: pomorščak je pozdravil vojaško in se umeknil.

Suhci civilist — po vsem videzu visoka in ugledna oseba — se je obrnil k svojima spremjevalcem:

"Računalisti ste pravilno: 'Florida' — ako je bil vaš opis načinjen — plove ravno v Dardanelen . . ."

"Sreča nam je mila, ekscelenca," se je naklonil eden izmed njiju. "Ali ti nisem reknel, Birbantini?"

"Ce nisem reknel jaz tebi, dragi von Schratten!" se je odzval tovarniški zavistno. "Ali ne pomniš več, da je bila prva ideja takoreč moje delo? . . ."

Razgovor se je vrnil v francosčini.

"Ne razburjajta se, prijatelja," ju je prekinil tretji. "Zame je popolnoma vseeno, kdo je oče te izborne ideje; prinesla sta mi jo oba — s tem je stvar zame v redu. Važnejše je zdaj, kaj u-krenemo."

"Ali ne bi mogli ekscelenca brzjaviti iz Galipola ali kakre druge točke, da naj arretirajo v Solunu Alija Kemala in vse, kar jih je z njimi?" je menil von Schratten s prebistroumnim obrazom.

"Benissimo! Baš to sem hotel reči: 'Florida' gotovo ne bi plula tod, ako ne bi vedela, da beži Arnavt v isti smeri."

"Nemogoče," je zamrhal Halil bej — čitatelji so ga pač že spoznali — "nemogoče, draga moja! Pustimo to — nasvet je dober, a neizvedljiv," je zaključil, misleč na Kemalo pismo.

"Ah, res; ekscelenca ste namaj izjavili enkrat za vselej, da je izključeno, polasti se Kema-

love osebe zakonitim potom," je menil Nemec.

"Pač pa bi lahko ukrenili nekaj drugega," je vzkliknil Birbantini zmagoslavno. "Brzojavite, ekscelenta, naj arretirajo oportač enemu izmed trojice —

love osebe zakonitim potom," je menil Nemec.

Vrlj Italijan je mislil s tem nasvetom pač tudi — in pred vsem — na varnost svoje lastne kože; odkar je čutil Ivana in Dušana za svojimi petami, se ju je bal huje od združene policije vseh evropskih držav.

"Samo če se ustavita v Solunu," je dejal Halil bej zamisljeno.

"Prav gotovo; saj morata na

suho — zaradi Arnavtov! Vsa verjetnost kaže, da se izkrcata v Solunu — ravno zač, ker je najbolj gotovo, da se izkrcata v Solunu tudi Ali Kemal s svojim plenom. S tem, ekscelenca, se iznebimo opasnih protivnikov."

"Mein Gott! Aretirati ta dva!" je vzkliknil von Schratten, ki je hotel veljati v Halilovih očeh za pametnejšega, dasi je v srcu pritrjeval Birbantinjevu mnenju. "Baš njuji moramo čuvati kakor punčico v očesu — do go-tovega trenotka, to se razume. Saj sta vendar zakleta sovražnika Alija Kemala — to mora biti, kakor stoje stvari — mi pa naj ju damo arretirati. Zdaj, ko svoje punice nimata več iskatati pri nas, marveč pri njem, nam vendar nista več tako nevarna kakor prej! Sledimo jima — to je vse; in zahvalimo Boga, da ju imamo pred seboj!"

Halil bej je smatral stvar očvidno za vredno premisleka, zakaj mahnil je dnečima tovarniščema, da naj ga pustita samega, in se zamisli globoko.

Kakor hitro sta mu prinesla von Schratten in Birbantini vest, da se odpravljajo naši junaki na preganjanje Alija Kemala, je bil dejal pripravljen, odriniti na pot. Toda Amerikančeva jahta, ki sta mu jo bila naslikala kot tolikanj brzo in pripravno za

ne nabave. In tako se je očitno malo para v carigraskem pristanišču; in izkušnja je pokazala Halilu ne le, da ji ne more najti enake med ladijami, nego tudi da niti za kupe zlata ne dobi v tem trenotku parnika, ki bi ga mogel najeti za svoje podjetje.

Ves zbegan nad to zapreko, ki mu ni dala izrabiti ugodne prilike, in nejevoljen nad svojo usodo, ki v vsej tej reči nikar ni bila sijajna, je srečal naposled svojega starega prijatelja Omerja pašo, ki se je bil povzdušil pred nekaj leti na mestu podADMIRALA turške vojne mornarice. Prijatelj je vodil v Solunu, kjer je bilo dovolj intimno, zakaj mnogokrat sta šla drug drugemu na roko, kadar se je prijel tega ali onega mestnega del svet, namenjenih za držav-

22677 Ivan Ave.

(Dalej prihodnjih)

Proda se

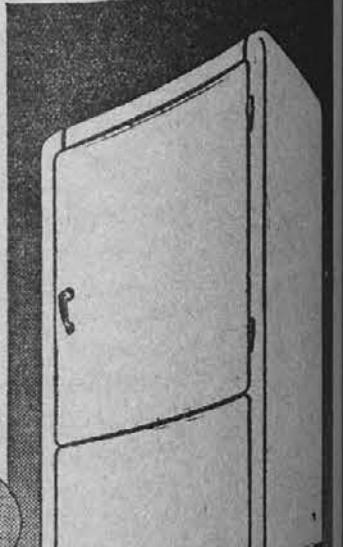
hiša za dve družini, osmih štirih spodaj, štiri zgornji, v palnicama. Centralna kupina Proda se pod ceno za \$4.300. Hitremu kupcu. Hiba

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependability of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR... Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

SEE THE NORGE WASHING DO YOU GET THE PLUS VALUE OF Autobuilt TRANSMISSION

When you buy a new washing machine you expect it to give you years of quiet, dependable trouble-free service.

But do you realize that the standpoints of dependability and performance, the most important part of a washing machine, is the transmission. And the Norge washer has the "Autobuilt" transmission with its system of built-up points" which make the Norge truly a lasting washer.

(Model 50-P Washer with Pump Illustration)

SUPERIOR HOME SUPPLY 6401-05 Superior Ave.

NORGE

LIFE'S BYWAYS

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim od-

raslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo

krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

* * *

To je povest treh vnučkov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjige obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

DON'T NEGLECT A COLD

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

MUSTEROLE

BETTER THAN & MUSTARD PLASTER

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE